

SLOVENSKI NAROD

Izraza vsak dan popoldne, izvzemajo nadelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrst & Din 2.- do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inserati pett vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta telefon št. 26. — CELJE: celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65 podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE. Ob kolodvoru 101

Racun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Marsejski zločin pride pred Društvo narodov

V soglasju z zavezniško Francijo, Malo antanto in Balkansko zvezo b) Jugoslavija zahteva od Društva narodov temeljito razčiščenje marsejskega zločina

Pariz, 17. novembra r. Koraki, ki jih namerava jugoslovenska vlada v sporazumu z vsemi svojimi zavezniški, to je z Francijo, Malo antanto in Balkansko zvezo, storiti pri svetu Društva narodov v zadevi marsejskega zločina, so sedaj središče vsega zanimanja mednarodnih političnih in diplomatskih krogov. Sprva se je mislilo, da bodo razprave sveta Društva narodov v prvi vrsti posvečene samo vprašanju plebiscita v Posarju, toda sedaj je stopil v ospredje marsejski zločin, za katerega zahteva Jugoslavija popolno razčiščenje, to je točno ugotovitev odgovornosti brez ozira na levo in desno ter uspešne sankcije, da se mednarodni teroristični akciji, podprtih od gotovih držav, ki streme po razbitju mirovnih pogodb, napravi enkrat za vselej konec.

Cim se je prvič začelo govoriti o namerni Jugoslaviji, da vprašanje marsejskega atentata sproži pred Društvo narodov

Kdor je nasprotnik Male antante, je tudi nasprotnik Francije

Tako v tem, kakor v vseh vprašanjih Srednje Evrope lahko zagotovim, da je politika Francije politika Mate antante. Kdor je nasprotnik Male antante, ta je

narodov, so vsi trezni mednarodni krogi priznali, da je tak korak dočela upravljen. Ugotovitev odgovornosti in izsleditev dejanskih in moralnih krivcev je najmanj, kar ima Jugoslavija pravico zahtevati za veliko žrtve, ki jo je do prinesla na oltar miru. Četudi nihče Jugoslavija tega koraka ne more zameriti, pa so se z gotovih strani pojavit bojazni, da bi razprava o tem vprašanju mogla škoditi akcijam, ki so na najboljšem potu k uspehu. Pri tem se je mislilo predvsem za akcijo za zbljanje med Francijo in Italijo. Akoravno francoski uradni krog o tem doslej še niso dali nikake oficijelne izjave, se vendar lahko reče, da je Francija odločno na strani Jugoslavije in da more Jugoslavija računati na njego popolno in vsestransko podporo. Eden izmed najožjih sotrudnikov Lavala je sinoč izjavil jugoslovenske pritožbe ne dočelo že v času tega zasedanja Društva narodov. Kakor je znano, po statutu Društva narodov se more dnevni red zasedanja sveta Društva narodov izpremeniti samo, če glasuje za to vedenči članov. Če bo Jugoslavija zahtevala, naj se njena nota postavi takoj na dnevni red, bo to vedno vsekakor dobila. V tem primeru bi se zadeva vzel v krajo splošno razpravo, nakar bi se odgodila na januarsko zasedanje,

lahko Jugoslavija računa na vso podporo Francije. Francija se v polni meri zaveda odgovornosti, ki pade na njo zaradi nesreče, ki je zadevala Jugoslavijo. Tu ne gre samo za Jugoslavijo, temveč prav tako tudi za čast Francije. Razumemo neomajno željo Jugoslavije, da popolnoma razčisti izvor marsejskega zločina in smatramo, da se mora dati Jugoslaviji pravico zadoščenje. Francija bi edino ne želela, da bi to vprašanje izvralo spore med Jugoslavijo in gotovimi njenimi sosedi, s katerimi bi mogla Jugoslaviju vzpostaviti povoljne odnose. V nekakšno neutralnost Francije v tem vprašanju bi bilo brezmiseln verjeti in o tem tudi ne more biti govora. Francija je na strani Jugoslavije. Kako se bo to vprašanje razvilo pred Društvo narodov, se za sedaj še ne more reči nitičesar zanesljivega. Zdi se pa med tem kot govor, da bo podrobnejša pretresa jugoslovenske pritožbe ne dočelo že v času tega zasedanja Društva narodov. Kakor je znano, po statutu Društva narodov se more dnevni red zasedanja sveta Društva narodov izpremeniti samo, če glasuje za to vedenči članov. Če bo Jugoslavija zahtevala, naj se njena nota postavi takoj na dnevni red, bo to vedno vsekakor dobila. V tem primeru bi se zadeva vzel v krajo splošno razpravo, nakar bi se odgodila na januarsko zasedanje,

40-dnevni pomen kralju Aleksandru

Ljubljana, 17. novembra.

Danes na 40. dan, odkar so nam zločinci streli v Marselleu ugrabili našega Višteškega kralja Aleksandra I. Udejnitelja, je bil v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvodje Mišića svečan pomen, ki so mu prisostvovali najodličnejši predstavniki državnih in civilnih oblasti in korporacij. Službo božjo je opravil prota Budimir, udejnil so se pa je pa med drugimi ban. Marušić, podban dr. Pirkmajer z mnogimi bankinskimi svetniki, komandan divizije general Cukavac s pomočnikom in celotnim oficir-

skim zborom, župan dr. Puc in številni občinski svetniki, predstavniki vseh državnih uradov, zastopniki univerze, sodišča, pošte, železnice in policije, predstavniki saveza SKJ med njimi prvi podstarosta br. Gang starosta ljubljanske župe dr. Pipenbacher, več senatorjev in poslancev, dvorna dama ga. Tavčarjeva ter razni drugi predstavniki, a počitostvenilo je bila zbrana tudi vsa tujščakinja pravoslavna cerkevna občina.

Ob 10. je bila služba božja tudi v evangeličski cerkvi in so ji tudi prisostvovali razni predstavniki oblasti.

Tudi Bolgarija in Grčija na potu zbljanja

Ob priliki poseta bolgarskih intelektualcev je grški zunanjji minister naglasil velik pomen medsebojnega zbljanja na Balkanu

Atene, 17. novembra. AA. Zunanji minister Maximos je danes sprejel bolgarske izletnike, intelektualce in novinarje, ki so speli v Atene. Pri tej priliki jih je pozdravil s temile besedami:

Izredno sem srečen, ker lahko pozdravim bolgarske intelektualce in jim lahko želim dobrodošlico v Grčiji. Grška vlada in grški narod si živo želite, naj bi se duhovne, politične in trgovinske zveze med obema državama okreple in pogloblje. Vaš prihod v Grčijo nas potruje v upanju, da je to tudi želja bolgarske javnosti. V istem smislu nadaljuje vlada, ki ji imam čast predstaviti, odločno politiko sporazuma in mura. Zbljanje med Bolgarsko in Grčijo bo brez dvoma važen činitelj miru v vzhodni Evropi. Zato z velikim zadovoljstvom pozdravljamo duhovni pokret, ki se razvija med obema državama. Prepričani smo, da bo ta pokret izdatno podprt delo naših vlad in s tem napredek obeh držav. Lojal-

no sodelovanje nujnih duhovnih delavcev bo rodilo dobre sadove medsebojnega spoznanja. Dovolilo jih bo, da se še bolj med seboj cenijo in spoštujejo. Zunanji minister Maximos se je nato poslovil od bolgarskih gostov z besedami: »Na svidjenje v Sofiji!« Prosil jih je, naj pozdravijo zunanjega ministra Batalova.

Bolgarske izletnike je pozdravil tudi predsednik vlade Tsaldaris, ki se je veselil tega, da vidi bolgarske intelektualce v Atenah, kjer proučujejo sodobne grške razmere. Pristavl jih je, da bo v kratkem skupina grških intelektualcev obiskala Bolgarsko z istim ciljem. Medsebojno kulturno in trgovsko zbljanje, je naglašal Tsaldaris, bo pospešilo sporazum in mir na Balkanu. Tukajšnji tiskovni urad priredil bolgarskim gostom nočni sprejem. Paragi zapuste Atene v nedeljo zvečer. V tujščajnih krogih trde, da je ta obisk samo zasebnega in duovnatega pomene.

Poslanica

angleškega kralja

Ob zaključku parlamentarnega zasedanja je angleški kralj izrazil zadovoljstvo nad doseženimi uspehi

London, 17. novembra. AA. Ob zaključku zasedanja parlamenta so prečitali poslanico Nj. Vel. kralja Jurija. V njej pravi Nj. Vel. kralj med drugim, da je umor blažopokonjega kralja Aleksandra in ministra Louisa Barthouja odsodil z najglobljim sožalem in da je to dejanje sprejet ves svet z največjim ogorčenjem. Ta tragedija je zadevala vse tiste pokrete, ki so skušali pomiriti Evropo.

V poslanici pravi nato Nj. Vel. kralj Jurij, da je s posebnim zadovoljstvom spremjal neumorne napore svoje vlade, da vzpostavi kar moči prijateljske odnose s posebnimi državami.

V gospodarskem delu omenja spomenične neugodne razmere za mednarodno trgovin-

no, kar pa ni oviral, da se je v Veliki Britaniji okrepila gospodarska delavnost, da je kupna moč prebivalstva narosa in da so se izboljšale tudi državne finance. Zato je vlada olajšala nekatere bremena. Število zaposlenih narašča. Kralj nato naglaša s posebnim veseljem, da angleške zunanjosti trgovinske narobe, kar je posledica mnogih tgvovinskih pogodb in boljših stikov v notranosti angleškega imperija. Nato izraža upanje, da bodo sedanja pomorska pogajanja v Londonu uspela, ker bi se s tem prihranili veliki izdatki. Končno govorja poslanica o obiskih kraljevih sinov v dominionih, o novem zakonu uprave na Novi Fundlandski in o resolucijah gornje zbornice o indskem vprašanju.

Fotič odpotoval v Ženevo

Pariz, 17. novembra. AA. Jugoslovenski zastopnik v Društvu narodov Konstantin Fotič, ki je bil dva dni v Parizu, je sconoči odpotoval v Ženevo.

Novi načrti o Posarju

London, 17. novembra. AA. Diplomatski urednik »Morningpost« poroča o novem načrtu glede Posarja. Gre za status quo za prehodno dobo, nakar naj bi Posarje pripadol Nemčiji. Načrt bodo zdaj predložili Društvo narodov. Sestavila ga je skupina nemških beguncov, med njimi princ Hubert Löwenstein. Po njegovem načrtu naj bi Posarje, če se večina izreže za status quo, dobilo ustavo in samostojno vladovo pod pokroviteljstvom Društva narodov. Po petih letih pa naj se vrši plebiscit o povratku k Nemčiji. Princ Löwenstein je zdaj v Londonu, kjer skuša pridobi i međudane krogre za svoj načrt.

Hitlerjeva čestitka Horthyju

Budimpešta, 17. novembra. AA. Madžarski dopisni urad poroča: Vodja rajha državní kancelar Hitler je postal regentu Horthyju tolje brzojavko:

Ob 15. obletnici, ko ste položili temeljni kamn za obnovo Madžarske, prosim vašo ekselencijo, da sprejmete moje prirščne čestitke kakor tudi čestitke nemškega naroda.

Regent Horthy je odgovoril Hitlerju s tolje brzojavko: Čestitka vaše ekselencije me

V Rumuniji čistijo Razčiščenje velike afere pri dobavi orožja

Zastopnik narodne kmečke stranke v tej anketi komisiji bodo vložili protest proti tem ugotovitvam, češ da jih narekujejo politične stranke.

Kriza belgijske vlade

Bruselj, 17. novembra. r. Sestave nove belgijske vlade je naletela na večje težkoče, kjer se je prvotno pričakovalo. Te težkoče so večinoma v osebnih vprašanjih. Jaspar je namenil vzetje v svoj kabinet več osebnosti izven parlamenta, na pri tem očividno preveč srečne roke. Kakor se govorja med drugim je kralj odklonil industrije Jossarta, ki ga je namenil Jaspar v svojo vlado. Jaspar je napovedal vrnitev svojih mandat.

V afere sta vpletena tudi: bivši poslane Romul Bola, in neki upokojeni polkovnik Obtožena sta, da sta protizakonito izkoristila svoj vpliv.

Angleži se bodo zavarovali pred napadi

London, 17. novembra. AA. »Daily Herald« poroča, da je vrhovni svet narodne obrambe britanskega imperija sklenil presesti v zapadno Angleško pomorsko tehnične zavode, ki se zdaj nahajajo v Woolwichu, ker bi bili po sodbi vojaški strokovnjakov tam, kjer so zdaj, v primeru vojne preveč izpostavljeni letalskim napadom z evropskega kontinenta.

London, 17. novembra. AA. Vest današnjega »Daily Herald« v prenosu glavnega pomorskega tehničnega zavoda iz Woolwicha na zapadno-angleško obalo, je povzročila mnoge komentare v angleški javnosti. Uradni krog izjavlja, da so že dolgo smatrali kraj, kjer so zdaj ti zavodi, da je s strateškega stališča neprimeren. Vendarski prevestri teh zavodov še ni nobenega konkretnega sklepa.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO

Pomorska pogodba med Anglijo in Ameriko?

Washington, 16. novembra. g. Po uradnih sporovih je Anglija včeraj po svojem državnem tajniku Hullu predložila voditelju ameriške delegacije pri pomorski konferenci v Londonu Normanu Davisu predlog o sklenitvi angleško-ameriškega pomorskega dogovora v svrhu preprečitve tekmovalnega oboroževanja med obema državama. Dogovor bi stopil v veljavo, ako bi Japonska še nadalje vztrajala na svojem dosedanjem stališču glede pomorskega oboroževanja in ako bi preprečila sklenitev novega dogovora trojice o pomorskem oboroževanju. Hull bo predložil ta predlog predsedniku Rooseveltu.

Mednarodna letalska razstava v Parizu

Pariz, 16. novembra. AA. Predsednik republike Lebrun je danes otvoril 14. mednarodno razstavo za letalstvo.

INOZEMSKIE BORZE.
Curih, 17. novembra. Pariz 20.2925. London 15.39. Newyork 308.— Bruselj 71.775. Milan 26.326. Madrid 42.06. Amsterdam 208.10. Berlin 123.70. Dunaj 57.— Praga 12.855. Varšava 68.10. Bukarešta 3.05.

Kruh na polju in vrtu

Naša država uvaža še za težke milijone pridelkov, ki bi jih lahko vse pridelali doma in jih tudi izvažali

Ljubljana, 17. novembra.
Iz drugih držav nam oznanjajo, da je kriza jela popuščati, toda predvsem nam kmet, obrtnik in delavec tegu se prav niso cijutijo, ker jim je vsak dan slabše in vedno obupnejše. Casi so pač takci, da moramo pobrati vsako drobtinico, da hočemo obstati in dočakati boljših dni. S kmetom je prišlo že tako daleč, da soli in drugih za življenje najpotrebejših predmetov ne more več kupovati za denar, temveč nosi trgovcu jajca, kokosi in razno drobnarjo v zameno. Zato se vsi, ki se zavedajo pomene kmeta za državo in za vse stanove, trudijo, kako bi mu pomagali, ter zato kmetovalci v prvi vrsti navajajo k sadjarstvu, ki dandanes že kmeti prav za prav edini dobček in ga mu obeta tudi za boičnost, poleg sadjarstva pa tudi k vrtnarstvu oziroma k pridelovanju takih rastlin na polju, ki jih doslej pri nas z malimi izjemami gojimo po vrtovih, lahko bi jih pa pridelovali tudi kmetje na njivah, da bomo imeli vsaj dosti limon, ki smo jih lani iz inozemstva dobili 5 milijon kil!

Podobno, kakor s sadjem, je tudi z zelenjavou in cvetlicami. Lani smo samo v Ljubljano iz Italije dobili 171.000 kg graha, karfiole in solate in sploh zelenjavou, a z italijanskega nazeljno v drugo zimsko cvetje je našo mesto dobrolo nad 70.000 Din trošarine. Propaganda za kultiviranje na delnjov v Dalmaciji je torej že dosedjal roda prav znatne uspehe, ker je trošarina padla od 120.000 Din na 70.000 Din, ker smo lani dobili le 7.138 kg rožič čez mesec. Sedaj dobimo že prav mnogo nazeljnou iz Splita ob slovenskih vrtnarjih, vendar bi jima pa morale prisločiti na pomoč država, da bi mogli povesteti svoja podjetja. Vse cvetje, ki pride v našo državo iz Dalmacije, tudi ne zraste v Jugoslaviji, temveč se iznajdjuje firmi poslužujejo trika, da svoje blago dobivajo čez Split. Naročajte torej blago le pri zanesljivih slovenskih firmah da se ne bomo smaščili pred tujci. Gledate zelenjavou moramo povdari, da bi fudi naši trnovski in krakovski vrtnarji lahko pridelovali več zgodnje zelenjavou, če bi ne bili tako staroverški pri pridelovanju in bi poslušali strokovnjake, ki jih leto za letom poučevajo, kaj naj store, da bodo lahko z uspehom konkurirali z inozemstvom. Naše lastnike vrtov in tudi kmete predvsem navajamo k pridelovanju šparljivej, ki jih tudi še vedno uvažamo celo za privatno porabo, čeprav bi rade našo tovarnemu konzervu pokupile vse, kar bi pridelali. Ljubljanska podružnica SVD je s svojim vzornim šparljivim nasadom dosegla tudi na tem polju že prav lepe uspehe, da smo dobili že nekaj večjih nasadov, ki naj bi se priznali vsej v ljubljanski okolici tudi na njive, saj se šparljivej nasadi remirajo mnogo boljše, kakor katerikoli poljski pridelek. Tudi dobrega hrena so predvojno dosti dobili iz Prekmurja, sedaj ga pa ni mogče dobiti več v vsej državi, čeprav bi ga lahko tudi še sedaj izvažali, in je kultura tuti polpopnoma lahka.

Prav mnogo pa uvažamo tudi raznih vrtnih rastlin, ki bi jih z vecino lahko vzgojili doma. Cebulic hijacint, tulipanov itd. smo lani dobili v državo 9000 kg, prej pa povprečno po 12.600 kg. Kakor nam opisuje znani strokovnjak F. Vardjan v zadnjem »Sadjarju in vrtnarjue budi cebulice tulipanov prav lahko pridelovali po Trnovem in Krakovem, a tudi na veliko na barju, kjer je zemlja popolnoma primera za take kulture. Vsaj za našo državo bi lahko vzgojili dosti tulipanov, ki so najlepši pomladanski okras vrtov in parkov, zato naj pa vsaj naši prijatelji vrtov poskusijo s to enostavno kulturo, ki obeta prav lepe dobičke. V isti številki >S. i. V. pa naši zasluzni in uspešni propagator šparljivej marona, breskev, lešnikov itd., nadzornik Josip Strelček navaja naše vrtnarje, kako lahko po zimi, pozno jeseni in zgodaj pomlad pridelujejo žlahne vijolice, ki doslej uvažamo prav vse.

Ne prezirajmo drobtin, za kakrsne smo trdno premišljene nasvette naših požrtvovanih sadjarskih in vrtinarskih strokovnjakov, saj te drobtine za nas v resnicu pomenijo mnogo dobrega in brez težav dosegljivega belega kruha.

A. G.

Da se takim zlorabam pride v okom in da pride za revne ljudi nabran denar v res potrebne roke, bi bilo dobro, da bi se solska vodstva in predstavniki obč. socijalnega odsekha karitativnih društev in klubova jenisekih partov — medsebojno sporazumeli in da v bodoče vodijo evidentno, koga nameravajo za praznike obdarovati in da si spiske takih medsebojno izmenjajo.

Tako se bodo bržko odpovile zlorabe dobronamernejših akcij. Vsak, v resnicu potreben, bo lahko dobil nekaj, ne pa kot doblej, nekateri povsod nekaj — drugi nikjer nič. Če se bodo v bodoče pravilno in preglede obdarovali res samo potreben otroci, bodo stranke, ki imajo socijalni čut, rade prispevale, če bodo vedele, da bodo s tem pomagalo tistim, ki jih najbolj tepe za usodo.

Občinske zadeve Studencev pri Mariboru

Maribor, 16. novembra.

V četrtek popoldne se je vršila občinska seja občine Studenci pri Mariboru. Predsednik občine g. Kaloj je uvodoma počastil z galanljivimi besedami spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, kar so občinski svetovalci stojte trikrat zaklicali »slavac!« in trikratno živijo mlademu kralju Petru II.

Na dnevnem redu je bilo več aktualnih vprašanj, najvažnejše pa je bilo vprašanje priključitve občine Studenci k mestu. Predsednik g. Kaloj je pojasnil, da načelno ni proti inkorporaciji, pač pa se morata obe pripraziti v nekaterih točkah sporazumeti. Sicer pa so se vsi svetovalci izrekli, da so za skladno in prijateljsko rešitev tega perečega vprašanja. Nato je občinski svet soglasno sklenil, da zamenjajo imena nekaterih ulic z imeni za občino zaslužnih mož. Tako so imenovali neko ulico Hrenovo ulico, Poljansko ulico so imenovali v Makarjevo, Bolzenkovo ulico v Kalohovo in Vrtno v Pušnikovo ulico. Istočasno so v Radvanju preimenovali dve ulice v Hostejevem in Lorbejkovem ulico. Izredno toplo je sprejela javnost sklep občin-

stega sveta, da bo občina organizirala za svoje področje po vzgledu Maribora tudi nekako pomočno akcijo za siromasne občine. Seveda bo ta poslovala le posimi in bodo dobivali podporo le najpotrebejši izmed revnih občanov Studencov. V ta name bo organizirala občina nabiralno akcijo do hiše do hiše. S tem bo znatno razoremenjena tudi pomočna akcija mesta Maribora, kamor se so dosegli zatkalci siromak sosednje občine. Po se nekaterih manj vaših interej sklep je predsednik g. Kaloj zaključil občinsko sejo.

Javna dela v novomeškem sredu

Trebnje, 16. novembra

V četrtek so se zbrali pod predsedstvom srceškega načelnika g. Friderika Logaria v Novem mestu, zastopniki vseh občin novomeškega sreza, kjer je bil doloden program javnih del za bodoče leto in pa program javnih del za bodoče desetletje. Kot začetnik srceškega ceskega odbora je sestanku prisostvoval tudi g. Davorin Matko, kot zastopnik tehničnega razdelka pa g. ing. Ahlfeld.

Namen tega sestanka je bil predvsem sestavljati letni program del, ki naj se finančirajo iz banovinskega fonda za javna dela in program del, ki naj se financirajo iz državne dotacije za javna dela. Ves novomeški srez je pozno in skrbno predložil po svojih občinskih zastopnikih srceškemu odboru svoje predloge da so po vsem stranskem razmotrivanju iznesenih predlogov osovili program slednjih del: Prelöžitav klance na cesti Tihamer-Mirna podpora Din 25.000. Prelöžitev ovinka in naprava posposta na cesti Kandija-Toplje (70.000 Din). Poprava občinske ceste Vrbovce-Srednji Lipovec (10.000 Din). Za nadaljevanje gradnje občinske ceste na Selu (11.800) Din. Za melioracijska dela v občini Dobrniče 20.000 Din. Za regulacijo Temenice v občini Trebnje 20.000 Din. Za popravo poti Retje-Predole občini Hribovje 10.000 Din za ureditev ceste Črnomošnice-Ribnik 10.000 Din. Program javnih del iz dotacije državnega fonda za javna dela pa je sledel: za preložitev klancev Turni-Toplje je odobrenih 100.000 Din. Za razširitev ceste Črnomošnice-Stopeči Din 50.000, za razširitev ceste Kronovo-Smarjeta 80.000 Din, prispevek k gradnji ceste Žužemberk-Radohova vas Din 30.000. In preložitev klancev pod Malo Loko v obč. Veliki Loka Din 100.000. V program javnih del v bodočih letih in, ki obsegajo razna dela v znesku Din 9.000.000 pa so za prihodnje leto priznali nujnost tem delom: prestavitev klancev Mirna peč-železniška postaja Din 30.000, preurejitev ceste Mirna-Sevnica Din 60.000 in preložitev klancev na Mali Loko te 100.000 Din.

Sprejeti program je večkrat vsem delom novomeškega sreza izstrezen, gospodarsko dovoli utemeljen in znati v ureditvi primitivnih razmer tega sreza velik korak naprej.

JNS na Viču

Vič, 17. novembra.

Krajevna organizacija JNS na Viču je imela v četrtek ob 20. v občinski posvetovalnici redno sejo, katere so se po polnočnem udeležili občinik in pa članovi občinskega kluba JNS-a podpredsednikom občine g. Stankom Knežom na čelu. Predsednik občine g. Petrovič se je zaradi bolezni opravil. Sejo je otvoril predsednik k. o. JNS g. Jože Meseč, ki je toplo pozdravil navzoče in obširno poročal o politični situaciji po tragici smrti Vitezkega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Poročal je tudi o bližnjih volitvih senatorjev ter je bilo sodelovalno sklenjeno, da se predlagajo senatorji po statutih JNS. Glede volitev v močvirski odbor je poročal tajnik sreske org. g. Pavel Boršnik ter se je izvolil posezen kandidatiski odbor, ki bo določil kandidata za občino Vič.

Najvažnejše točka dnevnega reda pa je bil razgovor o priključitvi občine Vič mestu Ljubljani. G. Meseč je v daljšem govoru navajal vse dobre in slabe strani priključitve, nakar je član uprave g. Tribušić prečital dopis bankske uprave in odgovor občinske uprave glede priključitve. Občinska uprava se je v principu izrekla proti priključitvi, vendar pa, če se priključitev izvrši, predlagata občinska uprava pogovor pod katerim bi se priključitev izvršila. Dopis je bil že odposlan bankski upravi ter se pričakuje v najkrajšem času odgovor. G. Pavel Boršnik je v tem vprašanju, tudi pojasnil zadevo, ker je bil v Slovencu napaden, da se je na sestanku, ki ga je sklical g. sreski načelnik, izrekel proti priključitvi. Po vsestrem pojasnilu pojavlja se, da je načelnik g. sreski načelnik, zavzel nikakega odškodnega stališča, kakor bi se to da sklicevali iz »Slovenčevega« poročila. Navzoča delegata g. Meseč in Boršnik se sploh nista izjavila glede priključitve, marveč je podal v imenu viške občine izjavo proti priključitvi njen predsednik g. Jurij Petruš.

Predsednik g. Meseč je poročal o poslaviti spomenika padlim vojakom na Vič, prečital dopis pripravljalnega odbora in odgovor vseh nacionalnih društev na sestanku 8. t. m. Kako bodo pristaši JNS so delovali pri akciji za spomenik, je odvisno od odgovora pripravljalnega odbora. Nato je bil soglasno sprejet predlog g. Meseča, da bo redni občini zbor v nedeljo 6. januarja 1935 ob 10 v Sokolskem domu.

Sledila so poročila stranknih eksponentov, v občinskem svetu oz. upravi. Poročilo predsednika občine je zaradi njegove odstotnosti odpadlo, pač pa je poročalo o zaposlitvi brezposelnih članov obč. uprave g. Tribušić. Navedel je akcije, oz. dela, ki se bodo izvršila v občini s podporo državnega zaklada in banovine. Tudi poslaviti se bo reči v najkrajšem času odgovor. G. Pavel Boršnik je v tem vprašanju, tudi pojasnil zadevo, ker je bil v Slovencu napaden, da se je na sestanku, ki ga je sklical g. sreski načelnik, izrekel proti priključitvi. Po vsestrem pojasnilu pojavlja se, da je načelnik g. sreski načelnik, zavzel nikakega odškodnega stališča, kakor bi se to da sklicevali iz »Slovenčevega« poročila. Navzoča delegata g. Meseč in Boršnik se sploh nista izjavila glede priključitve, marveč je podal v imenu viške občine izjavo proti priključitvi njen predsednik g. Jurij Petruš.

Predsednik g. Meseč je poročal o poslaviti spomenika padlim vojakom na Vič, prečital dopis pripravljalnega odbora in odgovor vseh nacionalnih društev na sestanku 8. t. m. Kako bodo pristaši JNS so delovali pri akciji za spomenik, je odvisno od odgovora pripravljalnega odbora. Nato je bil soglasno sprejet predlog g. Meseča, da bo redni občini zbor v nedeljo 6. januarja 1935 ob 10 v Sokolskem domu.

Sledila so poročila stranknih eksponentov, v občinskem svetu oz. upravi. Poročilo predsednika občine je zaradi njegove odstotnosti odpadlo, pač pa je poročalo o zaposlitvi brezposelnih članov obč. uprave g. Tribušić. Navedel je akcije, oz. dela, ki se bodo izvršila v občini s podporo državnega zaklada in banovine. Tudi poslaviti se bo reči v najkrajšem času odgovor. G. Pavel Boršnik je v tem vprašanju, tudi pojasnil zadevo, ker je bil v Slovencu napaden, da se je na sestanku, ki ga je sklical g. sreski načelnik, izrekel proti priključitvi. Po vsestrem pojasnilu pojavlja se, da je načelnik g. sreski načelnik, zavzel nikakega odškodnega stališča, kakor bi se to da sklicevali iz »Slovenčevega« poročila. Navzoča delegata g. Meseč in Boršnik se sploh nista izjavila glede priključitve, marveč je podal v imenu viške občine izjavo proti priključitvi njen predsednik g. Jurij Petruš.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

Pri predlogih občinske uprave so bili sprejeti predlogi glede ureditve cest na Viču, Rožni dolini in na Glinčah, kjer so nekateri ceste potrebe temeljitega popravila. Priznati moramo, da so bile ceste v Rožni dolini temeljito popravljene, vendar pa je nekaj takih, ki so potrebe nujnega popravila, enako je s cestami na Glinčah in na Viču. Ravno tako se bo izboljšalo električna razsvetljavna sestava na Viču.

100 let tvrdke

Ant. Krisper

Častitljiv praznik skoraj že 200 let stare ljubljanske trgovske hiše

Ljubljana, 17. novembra.

Na važni glavni prometni črti med Adrijo in Donavo ležeča Ljubljana je bila skozi stoletja cvetoče trgovska središče in je zato tudi razumljivo, da se je tu naselilo več trgovcev iz sosebnih dežel in prislo do gostevanja v ugledu. Tako se je tudi *Marija Angelo Alborghetti*, ki je bil poleg Valvasorjev, Zoisov in več drugih tudi iz Bergama, okrog 1750 naselil v našem mestu in ustanovil trgovino, a l. 1758. je po porozi z Marijo Elizabeth Auracherjevo postal lastnik hiše št. 26 na sedanjem Mestnem trgu.

Njegov sin Jožef je l. 1790 prevezel očetovo trgovino in hišo, bil pa ni samo spreten in dober trgovec z daleč na okrog razširjenimi kupčijami s specijerijo in mešanim blagom ter lastnik ugodnega komisijskega in spedičijskega podjetja, temveč je igral tudi v javnem življenju našega mesta vodilno vlogo, saj je bil municipalni svetnik in od mesta delegiran član deželnega stanovskega zastopa, prisednik meničnega razsodišča in stotnik meščanske garde. Za časa francoske vlade se je vedno izkazal za vnetega pristaša Napoleona, o cemer pričajo zlasti razna, zadnjih leta objavljena dela o tej dobi. Njegova hči Jožefina se je 19. junija 1832 poročila z Antonom Krisperjem.

Anton Krisper,

ki je star Albergatijski firmi pred 100 leti dal svoje ime

Leta 1805. v Slovenski Bistrici rojeni Anton Krisper je bil sin tamoznjega učitelja normalne šole, ki je odgovarjala današnji vedenici. Leta 1834. torej pred sto leti, je Anton od svojega šele l. 1820 umrlega tata prevezel dejstvo že 80 let staro trgovino na oglu Mestnega trga in sedanje Štritarjeve ulice, ki jo se sedaj mnogi imenujejo po starem Špitalsku ulico.

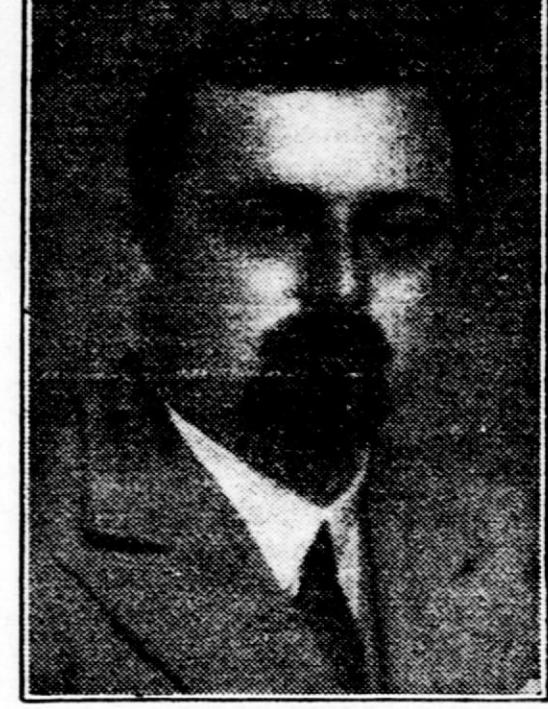
Po njegovi smrti l. 1865. sta mu sledila njegova dva sinova, in sicer je prevezel leta 1833 rojeni Jožef oddelek za kolonialno blago in barve, njegov brat Valentijn pa galerijo in drobno blago. Ta se je pa kmalu posvetil študiju papirne industrije in kemije v Draždanih ter je končno ustanovil tovarno papirja v Radečah, ki je s danes vodi njegov sin Anton kot direktor.

Ko tako izstopil Valentijn, je Jožef spet združil oba oddelka trgovine v svojih rokah. Mož je bil nenavadno sposoben trgovec, da se je njegova tvrdka Ant. Krisper z njegovo podjetnostjo in delavnostjo povzpel do prav širokega razmaha. Posebne zasluge si je pridobil za vso dejelo s pospeševanjem izvoza izdelkov naše domače obrti in hišne industrije, kakor z izvozom glavnikov, krtac in podkrovitih zlebjev, zlasti pa z izvozom slaminov in zobotrebcev, ki jim je odprl pot po vsem svetu. Na svojem posetvu v Zgornji Šiški je ustanovil tovarno za glavnike, ki jo je pa spet opustil, nato je pa pričel tovarno leseničev, čevlarskih žbic, ki jih je izvažal celo v Aleksandrijo. Smirno in po vsej Levanti. S trgovsko dalekovidnostjo se je udeleževal pri ustanovitvi mnogih industrijskih in finan-

nih podjetij, predvsem pa pri papirnicu v Vevčah, pri Trboveljski premogokopni družbi, pri Litijskem svinčenem rudniku, pri Ljubljanski eksploitski banki i. dr., obenem je bil pa v upravnem svetu Trgovske delniške družbe na Reki in rudarske družbe Litija. Dne 8. avgusta 1887. je njegovo poldonošno delovanje pretrgalo smrt.

Njegova naslednika sta bila sinova Jožef in l. 1864 rojeni Ivan. Prvi je povečal že pod ocetom cvetočo kolonialno trgovino tako, da je vedno naraščajoči promet z vagoni l. 1907 dal povod k ustanovitvi I. ljubljanskih javnih skladis, drugi brat Ivan je pa razvil oddelek za drobno blago v posebno trgovino z igračami in galanterijo, ki bi bila v ponos vsakega velemesta. Ko sta brata l. 1913 trgovino razdelila, sta jo vodila dalje pod imenom »Ant. Krisper in »Ant. Krisper Coloniale«. L. 1918 je Jožef Krisper svojo trgovino prodal A. Lillepu, teme je pa l. 1930 sledil Josip Verlič, ki mu je uspelo, da je se izpopolnil.

Današnji šef g. Erik Krisper vodi od leta 1922 firmo popolnoma v smislu tradicije svojih prednikov, ki ji je vedno bilo temeljno načelo najstrožja solidnosti in realnosti, obenem pa neumorno stremi, kako bi ustrezajoč zahtevam modernega časa odpri-

Erik Krisper, sedanji šef tvrdke Ant. Krisper

trgovini nova pota ter jo postavljal še na širšo podlago, in je tako med drugim leta 1923 ustanovil tudi tovarno čevljev. V posebno čast pa si steje tvrdka Ant. Krisper, da njen trgovina večkrat počasti s svojim visokim obiskom tudi Nj. Vel. kraljice Marija in drugi člani kraljevskega doma.

Tako lahko gleda firma Ant. Krisper ponosno na dopolnjeno stoletje marljivega in uspešnega delovanja, ki ni bilo posvečeno le lastnemu, temveč v prav veliki meri tudi splošnemu blagru, zlasti pa tudi človekoljubnemu, socialnemu in humanitarnemu delu, ki je doseglo svoj vrhunc. Ko je tvrdka Ant. Krisper pri nakupu Golnika plačala polovico kupne vseote, O tradicionalnem čutu stare hiše pa priča vsa leta uslužbenstvo, ki pri hiši ali ostari ali si pa z hiši pridobljenim znanjem in izkušnjami, tako v naglici vrinilo včer, v zmedji. Prvo poročilo je prišlo v Kamnik včeraj proti večeru. Oskrbnik iz Kamniške Bistrike je po telefonu sporodil v Kamnik, kar sta mu na hitro povedala oba člana ekspedicije, ki sta našla ponesrečenja planina. Sele zvečer ob 21. je prišel v Kamnik član ekspedicije Peter Erjavšek, ki je na tajništvu SPD podal natančno poročilo. Iz tega posnemamo naslednje podrobnosti:

Kamniška podružnica SPD je včeraj odposlala v Kamniške planine tri ekspedicije, ki so imelo nalogo v raznih smereh preiskati pot po kateri sta namernavala iti oba mlada planinca. Sipo Kolman in Franc Ulčar iz Kamnika sta krenila preko Konja in Presedlja na Koroško, da pregledajo, če planinca nista morda ostača kje okrog Korošice ali pa se ponesrečila na Konju. Dodanes zjutraj se je nista javila, čeprav sta imela namen priti nazaj že sноči. Morda sta šla s Korošice na Planjava in bosta pršila na Sedlo.

Druga ekspedicija, Tone Erjavšek in Tone Trobešek sta šla čez Gamsov skret po Grintovcu in na Cojzovo kočo na Kokrško sedlo, odkoder bosta danes zjutraj krenila čez Kalce na Veliki zvok in na Kravacev. Tretja ekspedicija, v kateri sta bila brata Peter in Loize Erjavšek, pa je dobila nalogo, da pregleda vsa pota okrog Sedla, proti Brani, Planjavi in Okrešlju. Ekspedicije so bile že v kočljivem položaju in popolni negotovosti.

mrtva na velikem plazu

pod turistovsko potjo, ki vodi s Kamniško sedlo na logarski Ohreščelj. O žalostni načini so ludje že zvedeli po jutranjih časopisih, vendar pa se je v prvo poročilo v zmedji, in naglici vrinilo včer, v zmedji.

Prvo poročilo je prišlo v Kamnik včeraj proti večeru. Oskrbnik iz Kamniške Bistrike je po telefonu sporodil v Kamnik, kar sta mu na hitro povedala oba člana ekspedicije, ki sta našla ponesrečenja planina. Sele zvečer ob 21. je prišel v Kamnik član ekspedicije Peter Erjavšek, ki je na tajništvu SPD podal natančno poročilo. Iz tega posnemamo naslednje podrobnosti:

Kamniška podružnica SPD je včeraj odposlala v Kamniške planine tri ekspedicije, ki so imelo nalogo v raznih smereh preiskati pot po kateri sta namernavala iti oba mlada planinca. Sipo Kolman in Franc Ulčar iz Kamnika sta krenila preko Konja in Presedlja na Koroško, da pregledajo, če planinca nista morda ostača kje okrog Korošice ali pa se ponesrečila na Konju. Dodanes zjutraj se je nista javila, čeprav sta imela namen priti nazaj že sноči. Morda sta šla s Korošice na Planjava in bosta pršila na Sedlo.

Druga ekspedicija, Tone Erjavšek in Tone Trobešek sta šla čez Gamsov skret po Grintovcu in na Cojzovo kočo na Kokrško sedlo, odkoder bosta danes zjutraj krenila čez Kalce na Veliki zvok in na Kravacev. Tretja ekspedicija, v kateri sta bila brata Peter in Loize Erjavšek, pa je dobila nalogo, da pregleda vsa pota okrog Sedla, proti Brani, Planjavi in Okrešlju. Ekspedicije so bile že v kočljivem položaju in popolni negotovosti.

če bodo spletli mogle na pot.

Včeraj je bilo čez dan še prav ugodno vreme, zvečer pa je nastal vihar in hito je kakov iz Škaf. Ker se je proti jutru zjasnilo, da se brata Peter in Loize Erjavšek takoj odpravila na Sedlo. Nista pa šla po znani turistovski poti, ker po njej so medtem že hodili turisti, pa niso opazili nobene sledi za pogrešanimi turistoma. Krenila sta čez takozvane Zmavčarje na Kotiče, ki leže med Brano in Tursko goro. Od Kotičev sta namernavala po poti na Sedlo, vendar pa sta raje ubrala naravnost po plazu navzdol na turistovsko pot, ki vodi s Kamniškega sedla na Okrešlj. Pot je bila strašna. Planine so bile sicer brez oblikov, takoj da sta imela dober razgled, vendar pa sta jima delata veliko oviro veter in debel sneg, ki je še ponoči zapadel v planinah.

Ponekod sta gazišča do pasa, potem pa sta spet prišla na popolnoma zelenjeno pot. Oba sta bila dobro opremljena, da sta si sicer s težavo, vendar pa uspešno pomagala preko poledenele skorje. Po plazu sta prišla na okrešljsko turistovsko pot, po kateri sta šla, kabor i ma je bilo naročeno, najprej na Kamniško sedlo, da tam pregledata okolico in odkrieta kak sled za pogrešanimi turistoma. Kljub vostenemu iskanju pa nista odkrila nobenega znaka, ki bi kazal, da sta se turista tod mudila. Vendar da sta našla na Sedlu nahrbnike, je nastala po nesporazumiju na telefoni. Vse stopinje okrog koče je z dvajnah zamejel debel sneg in jih pokrila poledica. Reševalca sta šla nato proti Okrešlj in se ločila. Peter je krenil na levo proti Planjavi z namenom, da bo šel v Logarsko dolino in prepolni na Piskerniku, Loize pa je nameval prenositi v Kocbekov koci na Okrešlj. Ko je Loize prišel do znane stene, ki je pravijo »Beštiana« in kjer je pot zava-

na vsaki poštni znamki. Tako smo zadnje dni videli v ljubljanskih listih osnutke za znamke s portretom kralja Petra II, ki ga je odlično narisal naš umetnik akad. slikar Božidar Jakac in ima zato tudi prav-

co, da je njegovo ime na znamki. Ne glede na to, da je portret kralja Petra II pravilno izrezan iz Jakševega originala in učinkovito komponiran in okvirjen, in drugih takih vprašanj, ki so stvar umetnikov, se osnutkom na prvi pogled pozna, da so delo dilettantov prav povprečnega okusa, ki je poleg Jakševega imena s trudem naslikal tudi svoje čestito ime za znamke. Ce bi ta original v resnici reproducirali, bi po svetu

Nada znana strokovnjaka za dekorativno umetnost in grafiko ing. arch. Omerham in ing. arch. Seršnik, ki sta napravila tudi originala za kolke JS in drugih organizacij ter tudi za banovino in bila tudi odlikovana za državne poštne znamke. sta tudi misili na nove poštne znamke in pri svojih osnutkih, ki ju objavljamo, zaradi prej v drugih listih objavljenih osnutkov tudi uporabila opo Jakševego risbo kralja Petra II, ki je za znamko najprimernejša. Seveda sta oba poklicna in težnili izkušena umetnika predvsem porabila pravilen izraz originala in ga tudi pravilno komponirala v efekten okvir. Poštne znamke imajo namreč svoj stil, ki jih prav znatno iz različnosti lokci od takih značilnih reklamnih in drugih znamk, zato je pa treba ta stil tudi upoštevati, kar se jima je tudi posredilo prav odlično. Tudi navdušenje ima svoje meje, a poseganje v tuje stroke je vedno stvar takta, imenujemo ga pa šumarsvo in se proti njemu vse stroke upravičeno bore z vsemi silami.

Ker smo že pri kraljevih slikah, moramo tudi omeniti, da so v črnih dnevnih žalovanjih prikazane na dan takse slike pokojnega viteškega kralja Uraditelja, da bi zaradi neumestnosti izvedbe že davno morale biti zaplenjene. Zato je vse javnost sprejela z zadovoljstvom in odobravanjem prepoved, da brez odobrenja dvornega maršala ni dovoljeno začiniti in razširjevati kraljevih slik. Ta cenzura je bila v resnici že skrajno potrebna, saj smo tudi v Ljubljani videni nekaj takih naivnih fantazij in znakov, ki so sicer pričale o patriotskem navdušenju avtorjev, za reprodukcijo in za javnost po niso nikakor, zato je pa tudi prav, da se taksi šumarski in otroci sumočtworici tako nagli izginili iz izložbenih oken. Torej, mnogo manj domisljavit in mnogo več spoštovanja pred kraljem, ki ga ima pravico z največjo apostoljostvijo in resnobo vpodabljati le pravi umetnik!

A. G.

maršikdo misil, da je akad. slikar Božidar Jakac risbo le rezal v jeklo ali napravil samo okvir in napis, dobrski portret pa smatral za delo tudi na znamki podpisanega v lepe znamke navdušenega filatelističnega.

Reševalca sta se približala obema smrtno ponesrečenima turistoma in sta ugotovila, da sta res Jože Jezeršek in Ema Černičeva.

Obrišo dveh trupel,

ki sta ležali vzporedno drug poleg drugega. Takrat je bilo točno pol 13. Brz je poklical Petra, in oba sta se spustila po strmem plazu do trupel pogrešanih turistov. Kakor zatrjujeta reševalca, sta trupeli ležali kakih 150 do 200 metrov pod potjo pri znani steni, do katere je s Sedla navzdol poleži komaj četrt ure!

Reševalca sta se približala obema smrtno ponesrečenima turistoma in sta ugotovila, da sta res Jože Jezeršek in Ema Černičeva. Mlada turistka je ležala na hrbtu z glavo obrnjenim navzgor proti steni, Jezeršek pa je ležal v obrnjeni smerti. Oba nesrečna turistička je pokrivala tanko plasti ledu, trupeli pa sta ležali v snegu, tako da reševalca nista mogla videti, ali imata na sebi na hrbtnike ali ne.

Pustila sta trupeli ležati, kakor sta ju našla in sta nazaj na Sedlo, da prideva že pred nočjo v Bistrico. Na poti v dolino sta sečela kamniška Skalaša Karla Biška in Pavla Kemperla, ki sta bila namenjena na Sedlo, da pomagata pri iskanju. Prencila sta na Sedlu in bosta danes pomagala pri spravljanju trupel v dolino.

Kako je kdaj sta že sponzorila obema smrtni poti, ki sta načeli že zgodaj, da sta na Sedlu nazaj na Sedlo, da prideva že pred nočjo v Bistrico. Na poti v dolino sta sečela kamniška Skalaša Karla Biška in Pavla Kemperla, ki sta bila namenjena na Sedlo, da pomagata pri iskanju. Prencila sta na Sedlu in bosta danes pomagala pri spravljanju trupel v dolino. Kako je kdaj sta že sponzorila obema smrtni poti, ki sta načeli že zgodaj, da sta na Sedlu nazaj na Sedlo, da prideva že pred nočjo v Bistrico. Na poti v dolino sta sečela kamniška Skalaša Karla Biška in Pavla Kemperla, ki sta bila namenjena na Sedlo, da pomagata pri iskanju. Prencila sta na Sedlu in bosta danes pomagala pri spravljanju trupel v dolino.

Klub temu, da smo po 19 dneh, odkar pogrešajo oba turista, bili že vsi trdno prepričani, da nista več pri življenju, le vest, da so je našli mrtva, napravila povsod globok vtis in iskreno sočutstvovanje z neščitnima družinama Jezerškovo in Černičevovo. Ki sta izgubili ljubljenega sina, ozroma hčerkje.

Ljubljana, 17. novembra. Pri Jezerškovi, ki stoji v Knezovi ulici 18 v Šiški, in pri Černičevih, katerih hiša stoji v Šiški ulici 30, je včeraj zaviral obup. Prvi so izgubili marljivega

sina Jožeta, ki bi jim bil v krepko oporo na staro leta, a Černičevi je neizpresa usoda ugrabila dobro in pridno hčerkko Emo. Sicer sta bili obe rodbini pripravljeni na katastrofo, saj je minilo včeraj ravno 20 dñi odkarc so mlada turista pogrešala, toda skrlico upanja so vendar imeli. In včeraj je še ta zadnja iskrica ugasnila. Iz Kamnikova je prišla žalostna vest, da so našli oba pogrešana mrtva...

Jože Jezeršek

Pokojni Jože Jezeršek, ki ga oblikujejo starši, oče Leopold in mati Ana, sestra Anica, soprga prof. Kropivnika, sestra Milica in brat Leopold, ki živi v Ameriki, in sestra Alojzija, ki je rojen 23. januarja 1910. v Ljubljani. Izčušel se je za avtomobil, pred osmimi leti je pa stopil k mornarici, kjer je služil na podmornici »Smetl«. Pridan, trezen, simpatičen, je napredoval do čina podnarednika. Nedavno je dal mornarici s težkim srcem slovo in se vrnjal v Ljubljano, kjer je pri banskih upravah napravil izpit za strojnika in je tudi dobil službo strojvodje v Sremski Mitrovici, katero je moral nastopiti s 1. decembrom. Tražena smrт je nemu in bričko prizadetim svoljem prekrižala vse račune.

Letalo z avtomatičnim pilotom

Avtomatično pilotiranje pride v poštev za polete na veliko daljavo, v oblakih, megli in temni noči

V Pragi so videli letalski strokovnjaki v četrtek angleško sportno letalo »Puss-Moth«, znano tudi pod imenom »avtomatični pilot«. Avtomatično pilotiranje pride v poštev v prvi vrsti na poletih na velik daljave in na poletih v oblakih, v megli ali temni noči. Prvič se je avtomatični pilot sijajno obnesel lani na rekordnem poletu Angležev Gayforda in Nicholletta iz Londona v Južno Afriko. Letalca sta moralu leteti več ur v gosti meglji in v oblakih z znatno obteženim letalom in v kritičnem času ju je prav dobro nadomestoval avtomatični pilot. Njuno letalo tipa »Fairey«, težko vso obremenitvijo 1770 kg, je imelo motor Napier Lion s 530 HP.

Znano je, da je imel tudi slavnih ameriških letalcev Willey Post s seboj avtomatičnega pilota na svojem rekordnem poletu okrog zemlje. Tudi nekaj letal na nedavni največji letalski tekmi London-Australija je bilo opremljenih z avtomatičnim pilotom, med drugim najmodernejše prometno letalo Douglas DC 2, ki je priletno v Melbourne kot drugo. Avtomatične pilote so dobiti zadnje čase tudi nekatere ameriške letalske družbe na svojih dolgih zračnih progah.

Misel avtomatičnega vzdrževanja ravnotežja letala v zraku je tako star, kakor letalstvo samo. Že prvi konstruktorji so skušali dati svojim letalom znatno lastno stabilnost, kmalu so se pa prepričali, da se da z letalom večno stabilnosti letati samo v lepem in mirnem vremenu, dočim se v nemirnem zraku tako letalo ne da obvladati. Če primerjamo druga prometna sredstva z letalom, vidimo, da zahteva samo letalo upravljanje okrog treh osi. Prometna sredstva, ki se premikajo na kolesih, ne zahteva upravljanje okrog nobene osi. Avtomobil je treba obdržati samo v smeri ceste. Pri motociklu pride še vzdrževanje okrog dolžinske osi. Ladja, ki se vodi zopet samo smerno, ima z letalom skupno svobodo gi-

banja v poljubni smeri in s tem nujno združeno navigacijo. Pilot mora pa poleg navigacije paziti še na to, da ohrani letalo v ravnotežju okrog navpične in vodoravne osi, kar ga zlasti na poletu v megli in v oblakih zelo utruja. Za povečanje varnosti in s tem tudi za večjo racionalnost v zračnem prometu bo treba v bližnji bodočnosti poskrbeti, da se od pilota ne bo zahtevalo težje delo, kakor od kapitana parnika.

Avtomatični pilot v letalu pa še ne pomeni, da je postal pilot odveč, temveč nasprotno, s tem postane pilot pravi kapitan svojega letala, ker ima proste roke za važnejše naloge, kakor je ohranitev letala v pravi legi poleta. Avtomatično pilotiranje omogoča pilotu, da se posveti zlasti navigaciji, določanju kraja, zbiranju meteoroloških poročil potom radia, merjenju višine, smeri in sili vetra itd. To delo zahteva pri poletih na velike daljave ter v megli, oblakih ali ponocni večnik duševni napor. Avtomatični pilot v letalu pomeni tudi, da bodo lahko stari in izkušeni piloti dolgo opravljali svojo letalsko službo in da bodo torej njihove izkušnje v večji meri prišle do veljave, kakor doslej.

Avtomatično pilotiranje letala je zahtevalo seveda mnogo dragih poskusov in preizkušenj. Za stabilizacijo rabijo giroskope, ki delujejo pri izprenembi legi letala na servomotorje, potom kažejo se spravi letalo z neposrednim vplivom na krmilo zopet v prejšnje ravnotežje. Giroskopi služijo tudi zato, da pilotu neprerastajo kažejo lego letala, ki jo od časa do časa kontrolira. Razen starta in spuščanja na tla, vzdržuje avtomatični pilot letalo v vodoravnem poletu, sam se dviga ali pada, ter dela tudi ostre zavojne v zraku.

Avtomatični pilot ne vzdržuje samo gotove lege letala, temveč skrbti tudi za potrebno hitrost in varen polet. Če pilot med poletom naenkrat zapre plin, začne letalo samo počasi poševno leteti, čez nekaj časa pa leti zopet s hitrostjo, s katero je prej letelo vodoravno, tako da tudi v tem primeru ne izgubi na hitrosti. Nasprotno, če med poševnim poletom pilot zopet odpre plin, ne ostane letalo v legi poševnega poleta, da dobi zopet potrebno hitrost ali da bi prekoračilo najvišjo dopustno hitrost, temveč se počasi zopet izvrne, dokler ne doseže zopet one hitrosti, na katero je bil postavljen avtomatični pilot.

Avtomatični pilot se da poljubno pognati ali ustaviti, pri njegovem delovanju na poedinca krmila lahko pilot poljubno sam poseže v pilotiranje, ker zlahkoto prekosi robotovle sile. Preciznost delovanja avtomatičnega pilota na poedinca krmila se da regulirati po lastnosti letala, kakor odgovarja ta ali oni tip letala na gotove posebnosti krmil in kakršno je pač vreme. Dosej rabični avtomatični piloti so bodisi tipa »Bojkov« (Nemčija), »Smith« (Anglija) ali »Sperry« (Amerika). Avtomatični pilot tehta 35–40 kg.

Skrto, ki so nevarni kraji, kajti z elektrizacijo zraka in s tem nastajajočega ozona se razvija na dotednih krajih značilen duh.

Po Denis-Papini lahko v splošnem rečemo, da udari strela navadno nameji med prevodnim in izolačnim tenorom. S krajem, kamor udari strela večkrat in zopet drugi, kamor udari boli redko. Smotrenost strelovoda je sporna. Površno postavljen strelovod je prej nevaren, nego koristen. Dobri strelovod lahko sicer deluje preventivno, namreč tako, da izzareva iz njegove konice zemeljska elektrika, s katero se neutralizira elektrika oblakov, da bi pa privlačevala strelo ni brezognajna resnica. Zaščiteno območje je poleg tega majhno. Zato je dobro dopolnitvi strelovod s tako zvano Faradayovo mrežo, ki varuje domove tako pred strelo, kakor tudi pred reaktivskim pritiskom po streli.

Dom na solnčni pogon

Sovjetski inženjerji hodiči svoja pota, po katerih upajo prehiteti tehnični napredok zapadne Evrope. Zdaj so se lotili prastarega problema, kako vpreči v delo solnčno energijo. V srednji Aziji, kjer je idealno podnebje za take poskuse, so dosegli presenetljive uspehe. V helioforniškem zavodu v Samarkandu imajo sušilnico na solnčne žarki, v kateri se posuši sadje in sočivje. nekaj urah. V Taškentu imajo pa skoraj ves dom na solnčni pogon. Solnčna energija tam kuha, segrevata vodo in jo poganja v rezervoar na strehi. Rusi si toliko obetajo od teh metod, da hočejo zgraditi na obali Aralskega morja ali pa ob reki Amu-Daria veliko solnčarno, ki naj bi proizvajala 30.000 kw. Načela za solnčarno izdelana črpalka naj bi v desetih urah načrpalna 4.000.000 litrov vode.

Sicer pa za sonce to ni nobeno posebno delo, saj so v solnčnih žarkih ostromne množine energije. Solnčna energija, ki jo nam pošilja vir, vsega življenja na zemljo, je tisočkrat večja od energije, ki jo proizvaja v istem

času vsa Amerika iz premoga, olja in vode. Vprašanje je seveda, kako ujeti solnčno energijo. To pa ni enostavno. Z eno najboljšim metod, namreč z ono Wilsia in Boylea, ujamemo komaj en malo in verjetno, da bi je prestregli Rusi več.

Smrt izzove na dvoboju

Znana ameriška letalka Amalie Earhartova, največji ponos ameriškega letalstva, je izjavila, da se pripravlja na polet iz San Franciska v Honolul. Za ta polet je razpisana nagrada 10 tisoč dolarjev in Earhartova bi jo rada dobila. Med letalci je vzbudil njen sklep razumljivo zanimanje, pa tudi presečenje, saj gre za najvernejši polet, kar jih je kdaj tvegal ženska. Honolulu je oddaljen od San Franciska nad 3000 km. Že marsikater letalec, ki je hotel preleteti to pot, je plačal svoj pogum z glavo. Kdor se odloči za ta polet, izvaja baje smrt na dvoboju. Če bi se namreč moralno letalo spustiti na vodo, bi letalec ne ušel morskim volkom, ki jih tu kar mrgoli.

Toda Earhartova ima za seboj že več drznih poletov, dvakrat je že preletela ocean od zapada proti vzhodu. Prvič je letela čez ocean leta 1928. Tukrat so leteli z njo trije letalci pa je pa drugič sama pilotirala in posrečilo se ji je doseči tri rekorde. Bila je prva ženska, ki je preletela ocean, prvi človek sploh, ki je napravil to pot dvakrat v življenju, in končno je preletela to določno progno v 11 urah in 30 minutah. Zato ni čuda, da se tako srečna letalka ne boji nove nevarnosti, saj je prepričana, da ji bo usoda zopet naklonjena.

Tovorni avto zavozil v voz

Štirina 16. novembra
V četrtek popoldan je peljal Kastelčeva žena (Koritarjeva) iz Gorenjega Brezovega pri Višnji gori bolnega otroka k banovinskemu zdravniku dr. Fedranu po državni cesti od Višnje gore proti Stični. Kakih 50 metrov pred gostilno Alopija Potokarja v Spodnji Dragi je prizvolil v največji brzini po levi strani ceste tovorni avtomobil št. 2-607 in zavozil z veliko silo v voz Kastelčeve. Sunek je bil tako silen, da je konj z veliko rano v prehod takoj pognil, a Kastelčevi in otroku se ni nič zgodilo. Pretrpel je velik strah, ko je videla, kakšni nevarnosti je bila z bolnim otrokom.

Prijavila je takoj nezgodno žandarmerijski stanici v Stični, na kar je odšel na kraj nesreče komandir stanice g. Križmančič in ugotovil po prizah v svežih sledovih krivdo šoferja tovornega avtomobila št. 2-607.

Posestnik Kastelic iz Gorenjega Brezovega trpi na poginulem mladem konju škodo okrog Din 3.000.—.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 17. novembra.
On ima 35 let, ona pa 36. Nikakor se nista razumela v zakonu in zato sta se ločila. Njemu je tako življenje presevalo, pa se je zagledal vneko dekle in iskal prijatelj uteh. Pred kratkim je bil spet na obisku pri svojem dekle. Njegova ločenja boljša polovica menda ni bila nič kaj zadovoljiva z moževim početjem in je prisla pred njegovo stanovanje. Naiprej je metal v okna stanovanja kamenje, ker pa se ni nihče oglašil, je prijala želesno palico in razbila vse šipe na oknih, med njimi tudi veliko izložbeno, visoko 180 in široko 120 cm. Skozi razbita okna je nato zlezla v stanovanje in odnesla več parov čevljev — njen mož je namreč čevljarski mošter — v vrednosti okoli 1200 Din.

Okradnik mož je zadevo prijavil policiji, ki je maščevalno ženo arretirala. Sprva je sicer dejanje tajila, naposlед je pa vse priznala. Ukradene čevlje je policija vrnila ženo, katere jeza se je že ohladila, pa so po primerem pouku izpustili.

Neki banovinski uradnik iz Sarajeva je prišel poslovno v Ljubljano. Kakor vsak tujec, je seveda tudi on obiskal kavarno »Nebotičnik«. Mračilo se je že, ko jo je mahal proti kavarni. Pred palato je zagledal lepo 21letno Marico, navezel z njo razgovor in jo povabil v kavarno, da v viših stolnicah razpravljata o lepotah in veseljih našega mesta. Po prisrčnem pomenuju je povabil v svoje stanovanje. Zaradi utrujenosti je po sladki noči zaspal, ko pa se je zlitrail prebudil, ni bilo Marice več, v njenem župu pa je tudi zmanjkal 100 dinarski bankovec. Mož se je sicer jezik, a ko je dva dni pozneje spet zagledal Marico, jo je ponovno ovoril in znova povabil k sebi. Ljubzen je tako utrudila, da ni zapazil kdaj je Marica neopaženo odšla in mu vzel za spomin 450 Din. Zadeva se mu je zdela vendarle malo preveč draga in je dogodek prijavil policiji. Marico se kmalu prijeli in ji izpratali vest.

Delo je trdo, pa si ga je kolar Francelli malo privoščil. Preveč ga je bilo in je Francelli izgubil zavest. Ko se je prebudil, je presečen opazil, da mu je iz beležnice v notranjem žepu telovnika izginilo 500 dinarjev, iz hlačnega žepa pa dva kovanca po 50 Din. Megleno se je spominjal s kom je prejšnji večer popival, vendar je policiji zadostovalo in je še isti dan izsledila njezovega prijaznega pvskega tovarša. Res so pri njem našli denar. Francelli se je pa zaklel, da ne bo nikoli več pil do nezavesti.

Zivilski trg

Ljubljana, 17. novembra.
Letos, ko imamo tako dolgo toplo jesen, je tudi na trgu izredno dolgo in mnogo najrazličnejših dobrat, da odhajajo gospodinje z njega težko obložene. Čeprav mesto mesčani jesti vsak dan, ne glede na vreme, se na trgu zelo pozna, če je nekoliko lepše vreme, ko si upa mnogo več gospodinje na trgu. Kajkuju sicer, je njihova skrivnost. Toda ob sobotah se navadno ne morejo ozirati niti na vreme, kajti nedelja je samo enkrat v tednu, ko mesčani vedno praznujejo po tradiciji ob čim bolj obloženih mizah. Glasovi o križi ne vplivajo tako mogočno na mesčansko kuhinjo, zlasti ne ob nedeljah, kot bi mersikdo mislil.

Ker zdaj mesjarji ne prodajajo mesa tudi ob nedeljah, je vedno huda gneča pri stojnicih ob sobotah. Pri govejem mesu varčujejo mnogi mesčani, saj jih največ kupujejo govedino, toda motil bi se, kdor bi mislil da zaradi tega gospodinje ne kupujejo posebno perutnine. Toda tudi danes je bil na perutniškem trgu živahan promet. Založen je bil še skoraj bolj kot prejšnjo soboto, ko smo bili pred Martinom. Prodajali so tudi še gosi. Izredno mnogo je bilo piščancev, ki pa niso bili zaradi tega nič cenejni. Tudi jajc je bilo precej več kot navadno ob tržnih dneh. Prodajali so jih tudi Bosanci, precej poceni, po 1.25 Din par. Domagača jajca so bila tudi nekaj cenejša ter so se gospodinje lahko založile s precej lepini po 75 par komad.

Zelenjadni trg je bil tako dobro založen, da lahko govorimo celo o navalu. Izredno mnogo je bilo zelenjave, največ edivje, ki bi je ljudje radi spravili v denar čim več, preden zapade sneg. Zato so tudi prodajali zelo poceni, tu in tam celo na merice, ki so tako velike kot pladnji, po dinarju. Prav tako hočejo prodati čim prej cvetačo, ki ne trača tako dolgo kot salata, ko je že zrela. Če po dinarju lahko dobis lep komad.

Jabolko je bilo danes nekoliko manj. Gospodinje so posegale precej po najcenejših, ki so po 2 do 2.50 Din kg. Gob je bilo še vedno toliko, kot prejšnje dni in prodajali so jih po nespremenjenih cenah. Na Sv. Petra nasiplj kmetje danes niso prideljali mnogo krompirja, pač zaradi nezanesljivega vremena, vendar so ga ponujali še vedno po 75 par kg.

,La bataille“

Ljubljana, 17. novembra.
Drevi v kinu Matici spet dobimo film, ki ga spremlja največji sloves iz inozemstva, saj predstavlja višek igralske umetnosti in najbogatejše filmske opreme. Vsebina je skoraj točno posnetna po svetovno slavnemu romanu Claude Farrella in nam je najzajemnejšimi barvami v najnajvečjimi odtenki pretresljivo slika nam še vedno zagotonito čustvovanje japonskega naroda.

V kratkem odmoru med dvema pomorskim bitkama se kriza pota usode angleškega mornarskega atašega in mlade soprove povelnika japonskega ladjevja. Zaljubita se in med njima stoji povelnik, strasten oficer in fanatičen patriot, ki mu je služba domovini visoko nad problemi lastnega življenja in je vedno pripravljen domovini žrtvovati vse, svojo karijero, svojo srčno in samega sebe. V pojednajem viharju bitke in ob zmagoščavljanju se dogaja tragična usoda treh obeh. Oblike filma je grandiozna in več prizorov gre v gigantsko, drugi pa s svojo subtilnostjo se ga spet v vizionarno. Film je vsestranska umetnina!

Za znana resna lepotica Annabella igra markizo Yorisaka, kakor rojena japonska umetnica tajanstveno, hladno in vdano ter z nepopisno nežno ljubezijo, da se nam bo globoko vtisnila v spomin. Velik je tudi slavni Charles Boyer v vlogi njenega moža, ki je tudi popoln Japonec, da je že njegova maska umetnost, nikdar pa ne predstavlja Japoncev, kakršne vidimo v panoptiku in na plakatih. Redko je kak igralec znal izraziti tako presnljivo svoje uničenje in bolest ter krotost, ki pa ni nečloveška. Markiz Yorisaka žrtvuje svojo nadve ljubljeno ženo in se za domovino, da izvaja tajnost sovražnika.

Slike so vzorne, da se bodo tudi naši fotografski amaterji spet mnogo naučili, obenem nam pa predstavlja Japonsko in grandiozno pomorske bitke v vseh strani, kakor jih še nismo videli v drugem filmu. Film res zasluži sloves, ki ga uživa po vsem svetu.

Tragična usoda ugledne družine

Skofja Loka, 17. novembra.
Ni tega par let, ko so polagali k večnemu počitku kraljevskega mojstra iz Karloške ulice g. Franca Gašperšiča in že je kruta usoda iznova poseglje v sva tragika v to družino. Včeraj dopoldne ob 10.30 so poščopali na ljubljanskem pokopališču ubogim otročičem še ljubo mamico go. Antoino Gašperšičevim, ki jo je dolgotrajno in mučna bolezni pobrala v najlepši življenju iščekovala. Zaradi težav je bila v celoti nezaračena. Na očeh pa je bila smrt skrbnega družinskega poglavarja, in na materialnih ramenih je obvezila vse skrb za številno mlado druž

Skrivnost beležega čovjeka

41

— Zares? Kaj pa je njen mož?
— Tega ti žal ne morem povedati. Nikoli ga nisem videl, niti nisva s Peninijevim govorila o njem.

Minchen je slišal, kako Ellery hitro hodi po spalnici. Bil je miren in zopet je sedel.

— Ali poznaš Kneisla? — se je zanimal Elleryjev glas.

— Že malo. To ti je pravi krt. Vse življenje prečepi v svojem laboratoriju.

— Ali je bil v prijateljskem razmerju z Abigail Doornovo?

— Mislim, da je po Janneyevem posredovanju nekačkrat govoril z njo. Prepričan sem pa, da je posebno dobro ni poznam.

— Kaj pa Edith Dunningova? Ali sta še vedno prijatelja z Giargantuo?

— Ali misliš s tem Hendrika Doornova? To je čudno vprašanje, Ellery. Minchen se je zasmehal. — Lahko zatisneni oči in si mislim to mledo in trgovsko navdahnjeno dekle v naročju našega prijatelja Hendrika, — ne, tega res ne morem.

— Tam se torej ne da nič storiti, ka?

— Če iščeš kakšno zvezo med temu dvema, se ti je zmešalo.

— No, saj vendar poznaš nemški pregorov, — se je zasmehal Ellery, stojec že oblečen na pragu: Želodec je mojster vseh umetnosti! Še klobuk, suknjo in palico, pa pojdeva.

Stopala sta po Broadwayu in govorila o vsakdanjih stvareh. Elleryja ni več mikalo govoriti o umoru Abigail Doornove.

— Gromska strela! — se je ustavil naenkrat Ellery. — Hotel sem vstopiti v knjižarno in vzeti naročeno knjigo o dunajskih kriminalističnih metodah. Požabil sem pa kakor na svojo smrt, da sem obljubil priti po njo danes dopolne. Koliko je ura?

Minchen je pogledal na zapestno uro. — Točno deset. — Ali si namenjen naravnost v bolniču?

— Da. Če se ločiva tu, najamem avtotaksi.

— Dobro, John. Če pol ure prideš za teboj v bolniču. Ti boš itak rabil do nje četrte ure. Na svidenje!

Ločila sta se. Ellery je hitro zavil v Široko ulico. Minchen je pa poklical avtotaksi. Vsotipol je. Avto je zavil za vogal in krenil proti vzhodu.

XX.

PRIGODA IZGUBLJENEGA CLOVEKA

— Je že tu!

Domači telegraf policijskega departementa se ni bil še nikoli tako izka-

zel, kakor v sredo zjutraj kmalu po pol desetih, ko se je pojavil na Centre Street mož šibke sloke postave v temni oblike. Nervozno je bittel mimo policijske centrale in se oziral na vse hiše številke, kakor bi ne vedel, v katero hišo je namenjen. Ko je prispel do hiše številka 127, se je plaho ozrl na desetnadstropno poslopje, kjer je bil urad distriktnega prokuratorja. Poravnali si je ovratnik svoje črne sukne in zavil v mračno poslopje.

Bil je zagonetni Swanson, ki ga policijski nikakor ni mogla izslediti.

Vest o tem je bliskovito prodrla v vse kotičke in špranje Centre Streeta. Od šepetačega pisarja v pisarni distriktnega prokuratorja je šla v staro svivo poslopje kazenskega sodišča, od koder je švignila čez »most vzdihljajev« v newyorško kaznilnico Tombs. Vsakjetni pažnik, vsak detektiv v policijski centrali, vsak redar v službi, sploh vsakdo, mudec se v bližini, je vedel to že pet minut potem, ko je Swanson izstopil iz dvigala v četrtem nadstropju poslopja številka 127 in izginil v spremstvu dveh detektivov v privatni pisarni distriktnega prokuratorja Sampsona.

Cez deset minut, ob 9.45, je Swanson že sedel sredi napeto opazjujočih ga obrazov.

Okrug njega so sedeli distriktni prokurator in njegov asistent Timotej Cro-nin, več nizjih uradnikov, smehlajoči se inspektor Queen, ki je bil prvič izredno hitro, seržant Velie, molčeč in mrk vedno, ten policijski komisar, ki je sedel ob strani in molče vse opazoval.

Do tega trenutka je bil izpregovoril prišek samo enkrat. Z globokim baritonom, ki je bil v čudnem nasprotu z njegovim slabotnim telesom, je izjavil: Jaz sem Thomas Swanson.

Distriktni prokurator se je vladivo priklonil in namignil Swansonu, naj sede.

Swanson je mirno sedel in se ozrl po zboru svojih inkvizitorjev. Imel je motne oči in temne obrvi, redke svetle lase in gladko obrit obraz brez izrazitih potez.

— Gospod Swanson, čemu ste prišli danes sem?

Swanson je napravil presenečen obraz. — Mislim sem, da me hočete videti.

— Ah, vi ste čitali novine? — je vprašal Swanson hitro.

Prišel se je nasmehnil. — Seveda sem jih. — Laho vam tudi takoj vse pojasnil. Toda — najprej, gospodje, — vem, da me vsi nezaupljivo gledate, ker se nisem prijavil prej, čeprav so bili listi polni vesti, da me iščete.

— Radi slišimo, da se tega zavedate. — Swanson ga je hladno pogledal.

— Marsikaj nam morate pojasniti. Mesto je potrošilo za vas že mnogo denarja. Kakšno opravičilo imate?

— Nimam posebnega opravičila, go-spod! Imel sem velike simosti in še jih imam. Ta zadeva je zame malone tragedija. Verjemite mi, da sem imel tehnični razlog, zakaj se nisem javil prej. Sicer pa tudi nisem verjel, da bi mogel biti doktor Janney resno zapleten v umor gospe Doornove. V novinah ni bilo nobenega dokaza za to.

— S tem pa še vedno ni povedano, zakaj ste se tako dolgo skrivali, — je priporabil Sampson.

— Vem, vem, — Swanson se je zategadel v prepogo. — Res sem v zadregi. Da ne gre za aretacijo doktora Janneya zaradi umora, ki ga ni zagrevšil, bi se še ne bil javil. Ne morem pa dovoliti, da bi ga aretirali, ko je vendar cisto nedolžen.

— Ali ste bili v sobi doktora Janneya v bolniči v ponедeljek dopoldne med 10.30 in 10.45? — je vprašal inspektor Queen.

— Dal. To, kar pravi doktor Janney, je vse res. Prišel sem izposoditi si od njega nekaj denarja. Ves čas sva bila v nji, niti za trenutek je nisva zapustila.

— Hm, — Sampson ga je vprašujče pogledal. — Tako enostavna stvar, gospod, in vendar ste nas pustili iskatи vas po vsem svetu, da bi spravili iz vas navadno pričevanje.

— Zakaj vas Janney ščiti in pred kom? — je vprašal naenkrat inspektor.

Swanson je v zadregi sklenil roke. — Vidim, da ne morem več tajiti. Gospodje, to se da povediti kratko. Jaz sploh nisem Thomas Swanson, temveč Thomas Janney, sin doktora Janneya.

To je bila zapletena zgodba. Thomas Janney je bil nezakonski sin doktora Francisa Janneya. Kirung je bil vdvivec brez otrok, ko se je drugič oženil. Njegova druga žena je bila Thomasova mati in Thomasu je bilo dve leti, ko ga je Janney legalno adoptiral in mu dal svoje ime. Čez osem let je Thomasova mati umrla.

Po Thomasomu pripovedovanju so od mladih nog vzorno skrbeli zanj in ga vzorno vzgajali. Postal naj bi bil drugi doktor Janney — kirurg. Poslali so ga na univerzo Johna Hopkinsa. Mož, ki je vse newyorška policija dva dni in dve noči zmanjšal, je s tihim in plahim glasom pripovedoval, kako lahkomiseln in nevhaležno je zlorabil zaupanje svojega slavnega adoptivnega očeta.

— Takrat sem znal vse, — je še petal, — študiral sem zelo dobro, bil sem skoraj prvi v vsem letniku, toda pisančeval sem, živel razudano in zapravil sproti vse, kar mi je dal oče.

Potrebitno delo na Cesti na Rožnik

To cesto bi bilo treba razširiti predvsem iz prometnih razlogov in zaradi javne varnosti

Ljubljana, 13. novembra.

potrebnejši, ga ni. Pomisliti je treba, da je na tej cesti zelo živahen osebni promet in da bi že zaradi tega morali nekaj ukrepati.

Cesto bi moral tudi primerno razširiti na krizišču Svetčeve ulice, kjer je zelo oster ovinek, cesta je pa zožena na nekaj metrov. Tam je tudi stikalnice poti, ki drži v Tivoli skozi gozd. Da se ni bilo tu prometnih nesreč je pripisovalo pač živahemu in k sredi voznemu prometu na Rožniku.

Upamo vsaj, da bodo kmalu iztrebili grmovje tik ob cesti in podričje drevje. Ko bo izsekana gošča, bodo lahko hitro opravljali zemeljska dela in Cesta na Rožnik bo vsa po svoji širini mestna ter kolikor toliko primerena za vozni promet.

Iz Ptuja

— Radio motinja. Uprava ptujske pošte je že svojedančno prijavila mestnemu glavarstvu da povzročajo nezanesne radijske motnje s svojim pogonom neblokirani električni aparati ter je zaradi tega zaprosila v smislu § 5 zakona o posti telegrafu in telefonu za pomoč pri zatiranju teh motenj. Na podlagi te pritožbe je bilo razglaseno javno, da morajo lastniki raznih električnih naprav v roku 14 dni iste blokirati in s tem odstraniti vse motnje. Vse lastnike takih električnih naprav se je tudi opozorilo na kazenske posledice ter obenem pozvala lastnike radijskih aparatov, da prijavijo motilje pošti. — Ker neki skruti motilci še vedno motijo radijske aparate na najboljši način, naaj tem velja ta poziv, da takoj ustavi svoje naprave! Poštna uprava bo zato vsako prijavo odpravila na pristojno mestno ter se bo proti krivcem postopalo z vso rigoroznostjo.

— Občini zbor streške družine v Ptaju bo v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v spodnji dvorani Narodnega doma. Vabljeni vsi članji in prijatelji!

— Dobrota je sira. Pred meseci je posodil posnetnik sv. Kelc Franč iz Tibolce večji meseč svojemu znancu S. J., posetniku v Streljanach. Ko se je S. te dni mudil na obisku pri Kelčevih, je vprašal Kelca, kdaj bo vrnil izposojeni denar. S. se pa je takoj razburil, da je vzel nož in hotel navaliti na Kelca. Med njih je S. pretepel in jo ranil z nožem tako močno, da so jo morali prepeljati v bolnič.

Pri zdravniku.

— Vaša žena sploh ni bolna, temveč ima samo fiksno idejo, da je. Zato ji predpišem nekaj kar tak.

— Prav, gospod doktor, samo prosim vas, da mi pošljete račun tudi kar tak.

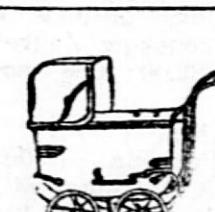
Smučí! Od 75

Otvaramo
zimsko
športno
sezono
1934/1935

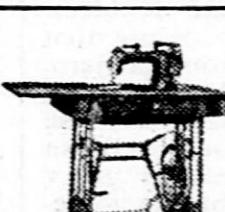

Vse potrebščine
za smučanje in
zimsko alpinističko Vam nudi:

ŠPORTNA TRGOVINA
ALPINA
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 7
ZAHTEVAJTE CENIK!

Sivalni stroji od Din 1600 naprej. Otroški vozički od Din 200 naprej.

Dvokoša od Din 950.- naprej. »Sachs« motorji od Din 5000.

Naprek franko! naprej — pri Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

**SLAMIČEVA
PODRUŽNICA
OTVORJENA**

Napoleonev trg
(nasproti tvrdke Jelačić)
Telefon štev. 39-75.
Vse vrste svežega in prekajenega mesa.

Mesni izdelki.
Štajerska perutnina.
Divjadična.

KVALITETNO ELAGO! NAJNIZJE DNEVNE CENE!

MALI OGLASI

V vseh malih oglaših velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za malo glas Din 5.—, davek Din 2.—

Mali oglasi se piščajo tako pri narocišču, lahko tudi v znamkah — Za pismene odgovore je treba

zda male oglašne ne priznamo

PRODAM

vezobvezan ogled premičnin. Kersnikova 7, PRILICA, po leg Slamiča. 3335

PECI NA ZAGOVINO

izdeluje Jakelj, Bled.

KOVAŠKO ORODJE

prodaja Mlakar, Salek, p. Velenje

APNENI PRAH

več vagonov prodaja Apnenica, Dobrepolje.

TRENCHOATI

usnjeni suknjiči itd najboljši nakup pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14. djdorjeva 10.

MLADO VAJENKO

čvrsto, ki ima dober glas, sprejme potujoče familijsnarne glasbe. Postopek dober, začetna plača 300 Din in vsa oskrba. Prednost ima ona, ki igra Lila Hitrec, Novi Sad, Kara.

Znacaj 3360x.

SLUŽBE

boljša gospa samostojna, dobra gospodinja, z lastnimi, moderno opremljenim stanovanjem zeli v skupino

gospodinjstvo samo z boljšim, nad 40 let starim značajnim in solidnim uradnikom s sigurno

in dobro službo. — Resne ponudbe s polnim naslovom na